

Helion

FOTOGRAFOWANIE LUDZI

O TWORZENIU PRAWDZIWYCH PORTRETÓW

CHRIS ORWIG

Tytuł oryginału: People Pictures: 30 Exercises for Creating Authentic Photographs

Tłumaczenie: Zbigniew Waśko

ISBN: 978-83-246-4780-4

Authorized translation from the English language edition, entitled: PEOPLE PICTURES: 30 EXERCISES FOR CREATING PHOTOGRAPHS; ISBN 0321774973; by Chris Orwig; published by Pearson Education, Inc, publishing as Peachpit Press.

Copyright © 2012 by Chris Orwig.

All rights reserved. No part of this book may be reproduced or transmitted in any form or by any means, electronic or mechanical, including photocopying, recording or by any information storage retrieval system, without permission from Pearson Education Inc.

Polish language edition published by HELION S.A. Copyright © 2013.

All photographs © Chris Orwig unless otherwise indicated.

All rights reserved. No part of this book may be reproduced or transmitted in any form or by any means, electronic or mechanical, including photocopying, recording or by any information storage retrieval system, without permission from the Publisher.

Wszelkie prawa zastrzeżone. Nieautoryzowane rozpowszechnianie całości lub fragmentu niniejszej publikacji w jakiegokolwiek postaci jest zabronione. Wykonywanie kopii metodą kserograficzną, fotograficzną, a także kopiowanie książki na nośniku filmowym, magnetycznym lub innym powoduje naruszenie praw autorskich niniejszej publikacji.

Wszystkie znaki występujące w tekście są zastrzeżonymi znakami firmowymi bądź towarowymi ich właścicieli.

Wydawnictwo HELION dołożyło wszelkich starań, by zawarte w tej książce informacje były kompletne i rzetelne. Nie bierze jednak żadnej odpowiedzialności ani za ich wykorzystanie, ani za związane z tym ewentualne naruszenie praw patentowych lub autorskich. Wydawnictwo HELION nie ponosi również żadnej odpowiedzialności za ewentualne szkody wynikłe z wykorzystania informacji zawartych w książce.

Wydawnictwo HELION

ul. Kościuszki 1c, 44-100 GLIWICE

tel. 32 231 22 19, 32 230 98 63

e-mail: helion@helion.pl

WWW: <http://helion.pl> (księgarnia internetowa, katalog książek)

Drogi Czytelniku!

Jeżeli chcesz ocenić tę książkę, zajrzyj pod adres

<http://helion.pl/user/opinie/fotlup>

Możesz tam wpisać swoje uwagi, spostrzeżenia, recenzję.

Printed in Poland.

- [Kup książkę](#)
- [Poleć książkę](#)
- [Oceń książkę](#)

- [Księgarnia internetowa](#)
- [Lubię to! » Nasza społeczność](#)

SPIS TREŚCI

PODZIĘKOWANIA	5
SŁOWO WSTĘPNE	8
WSTĘP	10

CZĘŚĆ I PODSTAWY

ROZDZIAŁ 1 Trzy akordy i prawda	17
ROZDZIAŁ 2 Mierne lub wspaniałe	23
ROZDZIAŁ 3 Styl	29
ROZDZIAŁ 4 Wytrwałość	35

CZĘŚĆ II OPOWIADANIE

ROZDZIAŁ 5 To nie takie proste	43
ROZDZIAŁ 6 Poezja a fotografia	49
ROZDZIAŁ 7 Język, który wyzwala	55
ROZDZIAŁ 8 Wydźwięk	61

CZĘŚĆ III KONTAKT

ROZDZIAŁ 9 Empatia	69
ROZDZIAŁ 10 Skieruj aparat na siebie	75
ROZDZIAŁ 11 Budowanie relacji	81
ROZDZIAŁ 12 Wyciszenie	87

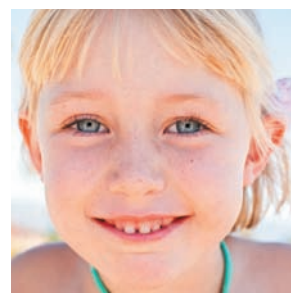
CZĘŚĆ IV ĆWICZENIE CZYNI MISTRZA

ROZDZIAŁ 13 Światło a autentyczność	95
ROZDZIAŁ 14 Nieostrość a przemijanie	101
ROZDZIAŁ 15 Więzy rodzinne	107

ROZDZIAŁ 16	Beztraskie lata	113
ROZDZIAŁ 17	Ludzie i miejsca	119
ROZDZIAŁ 18	Punkt widzenia	125
ROZDZIAŁ 19	Tajemnice kompozycji	131
ROZDZIAŁ 20	Obramowanie	137
ROZDZIAŁ 21	Chwywanie życia na gorąco	143
ROZDZIAŁ 22	Optymizm i żywotność	149

CZĘŚĆ V ZRÓB TO PO SWOJEMU

ROZDZIAŁ 23	Bądź sobą	157
ROZDZIAŁ 24	Niepisany kodeks portrecisty	163
ROZDZIAŁ 25	Siła charakteru	169
ROZDZIAŁ 26	Porządek w chaosie	175
ROZDZIAŁ 27	Eklektycznie i ekscentrycznie	181
ROZDZIAŁ 28	Katalizator	187
ROZDZIAŁ 29	Zdjęcia, których nie sposób pominąć	193
ROZDZIAŁ 30	Wygłodniały aparat	199
ROZDZIAŁ 31	Uśmiech	205
ZAKOŃCZENIE		210
SKOROWIDZ		213

TO NIE TAKIE PROSTE

5

MAM FANTASTYCZNEGO WUJA o imieniu Jim. Gdy byłem mały, wmówił mi i mojemu bratu, że w jego domu, pod schodami, mieszka żywy aligator. Zarówno on, jak i jego synowie (moi kuzyni Steve i Jon) zawsze mieli do zaproponowania coś interesującego. To oni nauczyli nas konstruować niezwykle budowle z klocków Lego, odpalać petardy, skakać do basenu z pełnym przewrotem w przód i zjadać lukier z ciastek. Jeśli chodzi o chłopiące zabawy, byli dla nas mistrzami, których koniecznie chcieliśmy naśladować.

Każde ich słowo było dla nas święte. Bo też ich opowieści były na miarę Biblii. Byli wytrawnymi gawędziarzami i bez trudu wywoływali u nas niekontrolowany śmiech lub trudny do ukrycia strach. Jednak po powrocie do domu, gdy próbowaliśmy opowiedzieć którąś z zasłyszanych historii swoim kolegom, nic z tego nie wychodziło. Mimo że odtwarzaliśmy nawet najdrobniejsze szczegóły gawędy wuja, w naszych ustach brzmiała banalnie.

To właśnie te dziecięce doświadczenia uświadomiły mi, że opowiadanie historii jest formą sztuki, która wymaga specjalnych umiejętności. Przede wszystkim trzeba zrozumieć, że dobre opowieści składają się z pewnych stałych elementów. Każda historia musi mieć spójną, przekonującą i wzbudzającą zainteresowanie fabułę. Fabuła to nie wszystko, a opisanie jej jest stosunkowo łatwe. W opowiadaniu występują jeszcze bohaterowie i dzieją się różne wydarzenia. Jednak każdy utalentowany gawędziarz doskonale wie, że samo poskładanie tego wszystkiego razem nie wystarczy, aby opowieść zabrzmiała autentycznie.

Gdyby porównać gawędziarzy z kucharzami, a opowiadanie historii z wypiekaniem chleba, to fabuła byłaby tylko głównym składnikiem ciasta. Tym, co sprawia, że fabuła nabiera życia, jest magia kucharza (czyli wuja Jima). Oczywiście pożywką dla tej magii jest narracyjna atrakcyjność fabuły.

POPZEDNIA STRONA: Fotografia jest sztuką decydowania o tym, co należy z kadru wyciąć, a co zostawić, co połączyć, a co przeciwstawić. Ten akt układania szczegółów służy komponowaniu elementów narracji

Canon 5DMii, obiektyw 85 mm, f/6

ОВОК: To, co na pierwszy rzut oka wygląda jak popołudniowa wycieczka dwóch przyjaciół, w rzeczywistości jest epicką opowieścią o dalekiej podróży po morzach i oceanach. W tej małej, własnoręcznie zbudowanej łodzi żeglarze przepłynęli setki mil morskich, zmagając się z nieokiełznanymi siłami oceanu

Canon 5DMii, obiektyw 50 mm, f/8

Podstawą opowiadania jest fabuła, ale o jego estetyce i sile przekazu decyduje narracja. To ona zawiera te drobne szczegóły, od których zależy, czy opowiadanie będzie interesujące, tak jak od drożdży zależy, czy chleb będzie wyrośnięty. Bez dobrej narracji wyjdzie co najwyżej zakalec i nawet najciekawsza historia nie będzie pociągająca.

Dodawanie szczegółów w celu zbudowania narracji

W narracji nawet najdrobniejsze szczegóły mają kolosalne znaczenie. Wiedzą o tym artyści uprawiający wszystkie dziedziny sztuki, od malarstwa przez fotografię aż po film. To właśnie dzięki atrakcyjności narracji kolejne remaki filmów wciąż odnoszą sukcesy. Dziesiątki filmów takich jak *King Kong*, *Frankenstein*, *Włoska robotka* czy *Willy Wonka i fabryka czekolady* stale przyciągają widzów. Ich fabuły pozostają wciąż te same, zmieniają się jedynie narracje.

W fotografii narracja jest tym składnikiem, który sprawia, że zdjęcie dociera do samego serca. Zdjęcie bez narracji, choćby miało najlepszą fabułę, jest po prostu nijakie. Natomiast zdjęcia z głęboką narracją są jak wspaniała wizualna uczta. Niuanse, detale i piękno pobudzają naszą wyobraźnię i nęcą nasze zmysły tak samo, jak robi to woń świeżo upieczonego chleba.

Interesującą narrację tego zdjęcia tworzą stara, ręcznie malowana ściana oświetlona plamami miękkiego światła i skierowane gdzieś w bok spojrzenie modela

Canon 5DMii, obiektyw 50 mm, f/4

ĆWICZENIE: Portret narracyjny

Spojrzenie na portret z narracyjnego punktu widzenia może być niezwykle obiecujące. Spróbuj, a zobaczysz, że już w wyniku niewielkiej zmiany perspektywy Twoje prace mogą stać się bardziej przekonujące. A najlepsze jest to, że tworzenie portretów narracyjnych nie wymaga posiadania specjalnych umiejętności, podróżowania do egzotycznych miejsc, przygotowywania skomplikowanych scenografii czy wykazywania się nadzwyczajną pomysłowością. Jest to tak proste, że każdy może spróbować swych sił.

ETAP 1. WYBÓR MODELA

Wybierz modela o osobowości interesującej, wyrazistej lub ekscentrycznej. Rozważ możliwość skontaktowania się z lokalnym kółkiem aktorskim lub teatrem i zapytaj, czy któryś z aktorów byłby zainteresowany udziałem w sesji portretowej. Pamiętaj jednak, że profesjonalistcie będziesz musiał zaoferować jakąś rekompensatę za poświęcony Ci czas. Oczywiście możesz także poszukać takiej osoby wśród swoich znajomych. Tak czy inaczej, gdy już wybierzesz modela, ustal z nim czas i miejsce sesji zdjęciowej.

ETAP 2. SCENERIA

Miejsce wybierz takie, aby przyciągało wzrok. Wyszukaj szczegóły, które utworzą scenę dla historii, jaką zamierzasz opowiedzieć. Wczuj się w rolę scenografa, rekwizytora i charakteryzatora — czy są jakieś rekwizyty, przedmioty, elementy garderoby, które wzbogacą fabułę?

ETAP 3. SESJA

W dniu zdjęciowym myśl o sobie jak o reżyserze, a o miejscu, w którym ma się odbyć sesja, jak o scenie. Przywitaj modela i okaż swą radość z możliwości współpracowania z nim. Następnie przedstaw mu szczegóły historii, którą chciałbyś za pomocą zdjęć opowiedzieć. Zapytaj, czy w związku z tym ma jakieś własne pomysły. Zacznij robić zdjęcia. Zachowaj spokój i swobodę. Twoim celem jest uzyskanie jednego obrazu, który w pełni odda pomysł narracyjny. Aby to uzyskać, udzielaj modelowi wskazówek reżyserskich, ale nie przesadzaj ze ścisłym realizowaniem jakiegoś „scenariusza”. Po mniej więcej 30, a najwyżej 40 minutach ogłoś koniec sesji.

CELE EDUKACYJNE

- Przekonaj się, że przez drobne szczegóły estetyczne Twoje zdjęcia silniej oddziałują na widzów.
- Rozwiń swe umiejętności w zakresie wprowadzania elementów narracji do zdjęć portretowych.
- Naucz się skutecznie opowiadać historie za pomocą obrazów.

> WSKAZÓWKI

Jeśli sesja zdjęciowa nie przebiega zgodnie z planem, spróbuj czegoś nowego, nie realizuj planu na siłę. Pamiętaj zawsze, że najlepsze opowieści powstają spontanicznie, a nie w sposób wymuszony.

Jeśli żaden ciekawy pomysł narracyjny nie przychodzi Ci do głowy, poszukaj inspiracji w teatrze, kinie, książce lub w muzyce, którą lubisz.

Jednym z najlepszych sposobów na pozyskiwanie pomysłów narracyjnych jest patrzenie w przeszłość. Historia jest pełna archetypicznych i abstrakcyjnych opowieści.

SZCZEGÓŁY ĆWICZENIA

Cel — jeden portret narracyjny. **Narzędzia** — aparat i obiektyw standardowy lub długoogniskowy. **Światło** — naturalne lub zastane. **Miejsce** — przestrzeń mogąca pełnić rolę sceny. **Temat** — portret narracyjny. **Czas trwania** — od 30 do 40 minut.

ETAP 4. WYKONANIE JEDNEJ ODBITKI

Osoby, które coś opowiadają, często popełniają błąd zbyt-niego gadulstwa i po prostu mówią za dużo. W fotografii takie gadulstwo polega na pokazywaniu zbyt dużej liczby zdjęć. W tym ćwiczeniu masz rezultat w postaci tylko jednego zdjęcia. Spośród wszystkich, jakie zrobiłeś, wybierz to, z którym jesteś najmocniej związany emocjonalnie i które najlepiej opowiada zaplanowaną historyjkę. Wykonaj odbitkę i powieś ją na ścianie. Wsłuchuj się w opinie wypowiedziane na temat tego zdjęcia. ■

PO LEWEJ: Czasami narracja sprowadza się do powiedzenia tego, co widzisz. Tutaj moją uwagę przyciągnął mały Stuart w kapeluszu, przydługich spodniach i z pluszowym zwierzątkiem w chwili potem, jak wdrapał się na dość wysoką drewnianą ławkę

Canon 5DMii, obiektyw 50 mm, f/1,2

NA SĄSIEDNIEJ STRONIE: O tym, czy dane zdjęcie jest dobre, czy nie, najczęściej decyduje kombinacja elementów narracyjnych. Jeff Johnson stoi przed starą płachtą malarską (patrz ćwiczenie w rozdziale 13.). Słomkowy kapelusz, dżinsowa koszula oraz aura starego zdjęcia tworzą specyficzny nastrój i budują wątek narracyjny, zachęcając widza do zatrzymania się, namysłu i poświęcenia większej uwagi temu obrazowi

Canon 5DMii, obiektyw 85 mm, f/2

Dalsze inspiracje – Sam Jones

Sam Jones jest mistrzem w snuciu opowieści za pomocą zdjęć i filmów. Jego fotografie są pełne życia i nie potrzebują żadnego dopełnienia. Każdy kadr zawiera dość elementów, aby wprawić widza w zachwyt i sprowokować do refleksji. Sam potrafi uchwycić akcję w połowie rozgrywającej się sceny i opowiedzieć interesującą oraz bogatą narracyjnie historię.

Mimo że większość jego zdjęć jest ustawianych, nie sprawiają one wrażenia sztywnych. Jest w nich coś filmowego, a jednocześnie swobodnego i niezwykle osobistego. Prace Sama możesz obejrzeć w internecie pod adresem samjonespictures.com. Zwróć szczególną uwagę na różnorodność narzędzi narracyjnych, jakie stosuje, aby opowiedzieć swoją historię.

„Zawsze staram się zbudować scenę wyglądającą jak część dłuższej historii, a następnie rejestruję tylko niewielki jej fragment”

— Sam Jones

SKOROWIDZ

A

aparat analogowy, 36, 37
Arbus, Amy, 184
Arbus, Diane, 184
autentyzm, 95, 96
autoportret, 77, 78
    „z ręki”, 77
    w odbiciu, 77
    w plenerze, 77
Avedon, Richard, 84, 85

C

Carter, Keith, 104
Cartier-Bresson, Henri, 90, 91
ciche zdjęcia, 89
Corbijn, Anton, 190
czarno-białe, zdjęcia, 37
czas, 88

D

Doisneau, Robert, 146, 147
dzieci, zdjęcia, 113, 114, 115, 116

E

emocje, 164, 165
empatia, 69, 70
Erwitt, Elliott, 134, 135

F

fotografia, 10
    kompozycja, 131, 132, 133, 134
    narracja, 44
Frank, Robert, 38, 39

H

Halsman, Philippe, 152, 153
Hanson, Michael, 128
Hass, Ernst, 33
Henri, Robert, 182

I

interpersonalne umiejętności, 83, 84
    aktywne słuchanie, 83
    kontakt wzrokowy, 83

J

Jensen, Brooks, 82
Jones, Sam, 46, 47

K

kadrowanie, 138, 139, 140
Kirkland, Douglas, 59
klisza, 36
    wybór, 37
Kodak Tri-X, 37
kodeks portrecisty, 163
kolekcjonowanie zdjęć, 25
kompozycja, 131, 132, 133, 134
    linie wiodące, 133
    punkt obserwacji, 133
kontakt wzrokowy, 83
krytyczne oko, 25

L

linie wiodące, 133
ludzie
    aktywne słuchanie, 83
    kontakt wzrokowy, 83
    nawiązywanie relacji, 81, 82

M

Mantoani, Tim, 72, 73
mapa osobowości, rysowanie, 63

N

na żywo, zdjęcia, 144, 145
narracja, 44
narracyjne, portrety, 45
Newman, Arnold, 122, 123
nieostre, zdjęcia, 101, 102, 103, 104
nieostrość, 101, 102, 103, 104

O

obramowanie, 137
ocena zdjęć, 26
opisowe, portrety, 57
osobowość, uchwycenie, 159
ostrość
    brak, 101, 102, 104
    eksperymentowanie, 103

P

perspektywa, 126
portrety, 8, 9
    autentyzm, 95, 96
    autoportret, 77, 78
    dzieci, 113, 114, 115, 116
    emocje, 164, 165
    kodeks, 163
    na żywo, 144, 145
    narracyjne, 45
    nieostre, 101, 102, 103, 104
    opisowe, 57
    perspektywa, 126
    rodzina, 107, 108, 109, 110
    ruch, 151, 152
    siła charakteru, 170, 171
    środowiskowe, 119, 120, 121, 122
    uchwycenie osobowości, 159
    uliczne, 177, 178
    uśmiech, 205, 206, 207, 208

przemijanie, 101
punkt obserwacji, 133

R

relacje, nawiązywanie, 81, 82
rodzina, zdjęcia, 107, 108, 109, 110
ruch, zdjęcia, 151, 152

S

Sander, August, 20, 21
Schultz, Richard, 196
Selby, Todd, 64
Sirota, Peggy, 116, 117
Smith, Rodney, 98, 99
Sontag, Susan, 27
sprzęt, 18
Steichen, Edward, 110, 111
styl, 29, 30
    definiowanie, 31
Szarkowski, John, 141

Ś

środowiskowe, zdjęcia, 119, 120, 121, 122
światło, 95
    drzwi garażowe, 97
    naturalne, 95, 97
    okno, 96, 97
    zastane, 95, 97

T

Tucker, Mark, 32

U

uliczne, portrety, 177, 178
umiejętności interpersonalne, 83, 84
    aktywne słuchanie, 83
    kontakt wzrokowy, 83
uśmiech, 205, 206, 207, 208

W

Wilson, Christopher, 58

Winters, Dan, 160, 161

wytrwałość, 35

Z

zdjęcia

aparat analogowy, 36, 37, 38

autentyzm, 95, 96

autoportret, 77, 78

czarno-białe, 37

dzieci, 113, 114, 115, 116

emocje, 164, 165

kolekcjonowanie, 25

kompozycja, 131, 132, 133, 134

na żywo, 144, 145

nieostre, 101, 102, 103, 104

obserwacja, 50

ocena, 26

oglądanie, 25

opisowe, 57

perspektywa, 126

rodzinne, 107, 108, 109, 110

ruch, 150, 151, 152

środowiskowe, 119, 120, 121, 122

uchwycenie osobowości, 159

uliczne, 177, 178

uśmiech, 205, 206, 207, 208

wybór, 194

zaangażowanie, 50

PROGRAM PARTNERSKI

GRUPY WYDAWNICZEJ HELION

-
- 1. ZAREJESTRUJ SIĘ**
  - 2. PREZENTUJ KSIĄŻKI**
  - 3. ZBIERAJ PROWIZJĘ**

Zmień swoją stronę WWW
w działający bankomat!

Dowiedz się więcej i dołącz już dzisiaj!

<http://program-partnerski.helion.pl>

GRUPA WYDAWNICZA

 Helion SA

GENIALNE ŹRÓDŁO INFORMACJI O FOTOGRAFOWANIU LUDZI!

PATRONI MEDIALNI

SwiatObrazu.pl

SwiatAktu.pl

FOTOBLOGIA

Camera

Pragnieniem każdego fotografa jest robienie zdjęć, które przykują uwagę widza. Najlepszymi fotografami portrecistami są ci, którzy odkryli klucz do pełnego i intensywnego życia. Oni wiedzą, że małe tajemnice i chwile, z których składa się życie, można pokazać w powiększeniu. Każdy może to zrobić, jeśli tylko ma aparat i umie się nim odpowiednio posługiwać. Gdy robimy zdjęcia, widzimy wyraźniej, rozumiemy więcej i żyjemy pełniej.

Dzięki tej bogatej w ilustracje książce również i Ty możesz posiłkować się tą wiedzą. Znajdziesz tu trzydzieści ćwiczeń, które pomogą Ci zbudować pasję fotografowania ludzi. Nie jest to klasyczny podręcznik fotografii portretowej. Nie pokazuje, jak robić portrety pochlebne, lecz takie, które ukazują prawdę o konkretnym człowieku. W ramach ćwiczeń będziesz miał okazję spędzić trochę czasu z czarno-białą kliszą oraz przygotować sprzęt do działania. Nauczysz się budować relacje oraz tworzyć autoportrety i portrety, które wytrzymają próbę czasu. Inspirujące wprowadzenia i dokładne opisy poszczególnych etapów pozwolą Ci odkryć metody portretowania ludzi na ulicy, z ukrycia, w ich środowisku i w sposób pokazujący ich styl życia. Każde ćwiczenie zostało tak pomyślane, aby pomóc w opowiadaniu określonych historii, nawiązywaniu kontaktu z modelami, zmianie sposobu patrzenia na świat i kształtowaniu własnego stylu. Wszystko, czego potrzebujesz, to aparat, odwaga i odrobina wyobraźni!

helion.pl
Księgarnia
Kulturalna

Nr katalogowy 13821

Księgarnia internetowa
<http://hellon.pl>

Zamówienia telefoniczne
0 801 339900
0 601 339900

Helion

Sprawdź najnowsze promocje:
@ [facebook.com/helion.pl](https://www.facebook.com/helion.pl)
Książki najchętniej czytane:
@ [instagram.com/helion.pl](https://www.instagram.com/helion.pl)
Zarówno informacje o nowościach:
@ [youtube.com/helion.pl](https://www.youtube.com/helion.pl)

Helion SA
ul. Piłsudskiego 1c, 44-100 Gliwice
tel.: 32 230 18 63
e-mail: hellon@helion.pl
<http://helion.pl>

creative
edge

Peachpit Press
www.peachpit.com

ISBN 978-83-246-4780-4

9 788324 647804

Cena 59,00 zł

ślęgnij po WIECEJ

WAS KOPYSZKO

informatyka w najlepszym wydaniu